

Asia: VN/25055/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. 1 § Lain soveltamisala ja tavoitteet

-

2. 2 § Huoltovarmuudesta vastaavat viranomaiset

-

3. 3 § Huoltovarmuuskeskuksen asema ja toimiala

-

4. 4 § Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät

-

5. 5 § Pääjohtaja ja johtoryhmä

-

6. 6 § Työjärjestys

-

7. 7 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus

-

8. 8 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä

Lakiluonnoksessa on esitetty, että muodostetaan ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina toimialojen ministeriöiden edustajat, mutta ei elinkeinoelämän edustajia. Elinkeinoelämän osallistuminen huoltovarmuustoiminnan ohjaamiseen ja strategiaan linjauksiin siis supistuu aiemmasta. Olisi siis varmistettava muutoin toiminnan rakenteissa, mm. huoltovarmuusneuvostossa, että huomioidaan

riittävän laaja-alaisesti elinkeinoelämän, joka vastaa suurelta osin huoltovarmuuden toteutumisesta, näkökulma.

9. 9 § Huoltovarmuuden yhteistyöryhmä

Epäselväksi jää, mikä on yhteistyöryhmän rooli suhteessa muihin yhteistyörakenteisiin ja tätä roolia olisi syytä tarkentaa.

10. 10 § Huoltovarmuusneuvosto

Elinkeinoelämän nähdään tarpeelliseksi osallistua erityisesti huoltovarmuusorganisaation ja poolitoimintaan liittyvään ohjaukseen. Huoltovarmuusneuvoston on oltava tärkeässä roolissa huoltovarmuustoimintaan liittyvään päätöksentekoon.

11. 11 § Sektorit, poolit ja toimikunnat

Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin, eli huoltovarmuusorganisaation tiivis yhteistyö on huoltovarmuuden keskeinen tukijalka. Sen säilyttäminen vapaaehtoisena, maksuttomana ja joustavana on kannatettavaa. Sektoreiden roolien tarkentaminen suhteessa muihin rakenteisiin ja huoltovarmuustoiminnan ohjaamisessa on paikallaan.

12. 12 § Valtion varmuusvarastointi

-

13. 13 § Valtion varmuusvarastoja koskeva päätöksenteko

-

14. 14 § Varmuusvarastoituja lääkkeitä, lääkinnällisiä laitteita, henkilösuojaimia ja muita terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita koskeva päätöksenteko

-

15. 15 § Tuotantovarausten ja suorituskyykyvarausten hankinta

-

16. 16 § Huoltovarmuusrahasto ja huoltovarmuusmaksu

Poolitoiminnassa tähdätään varautumisen kehittämiseen ja huoltovarmuuden tason nostamiseen paitsi vakiintunein menetelmin ja työkaluin, niin myös akuutteina projekteina ja selvityksinä. Olisi tärkeää säilyttää huoltovarmuusrahaston vakaa, mutta joustava käyttö poolitoimintaan, jotta varautumistoimet seuraavat toimintaympäristön muutoksia ja kehitystarpeita riittävällä tavalla.

17. 17 § Huoltovarmuusrahaston hallinto

-

18. 18 § Kirjanpito, tilintarkastus ja tilinpäätös

-

19. 19 § Lainanottovaltuus

-

20. 20 § Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

-

21. 21 § Muissa laeissa säädettyt tuet ja korvaukset

-

22. 22 § Omaisuuden siirtyminen

-

23. 23 § Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus

-

24. 24 § Tietojenantovelvollisuus

Pooleja aiemmin koskettaneen tiedonsaantioikeuden poistuessa on huomioitava, että poolit keräävät osana normaalia toimintaansa tietoja yrityksiltä mm. toimialan huoltovarmuuden tilan, suorituskyvyn ja kehityskohteiden arvioimiseksi. Riskinä nähdään, että tiedonsaantioikeuden poistaminen voi heikentää varautumisen kehittämisen kannalta oleellisten tietojen saantia ja siksi tiedonsaantioikeus pitäisi säilyttää pooleilla.

25. 25 § Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

-

26. 26 § Virka-apu

-

27. 27 § Uhkasakko

-

28. 28 § Huoltovarmuusrikkomus

-

29. 10. luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

-

30. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon

PTY pitää lainsäädännön päivityksessä huomioituja asioita monelta osin hyvinä ja perusteltuina. Lakiehdotuksen osalta nähdään kuitenkin riskinä, että elinkeinoelämän kanssa historiallisesti toteutettu tiivis ja joustava yhteistyö heikkenee ja varautumisen kehittämiseen tähtäävät prosessit jäykistyvät. HVK:n osalta kaavailtu virastomalli ja päätöksenteon rakenteet vaativat siis edellä mainitun välttämiseksi erityistä huomiota.

Metsola Joni
Päivittäistavarakauppa ry